

**Til medlemmer, suppleanter m.fl. af
Vordingborg Kommunes Miljøråd**

Sagsnr.: 20/4368

Afdeling for Byg Land og Miljø

Sagsbehandler
Mads Brinck Lillelund
55 36 24 18
mkld@vordingborg.dk

27. oktober 2021

Referat fra møde i Vordingborg Kommunes Miljøråd 11. oktober 2021

Til stede: Daniel Irvold og Katrine Ohm Dietrich (gæster, Vordingborg Kommune), Else-Marie Langballe Sørensen (formand, Vordingborg Kommune), Nicolai Oxholm Tillisch (Dansk Skovforening), Jesper Øbo Johansen (Dansk Landbrug Sydhavsørerne), Tommy Clausen (Danmarks Sportsfiskerforbund), Johnny Andersen (Danmarks Jægerforbund), Ditte Lautrup Larsen (supp., Danmarks Naturfredningsforening), Henrik B. Simonsen (supp., Friluftsrådet), Jan Nielsen (Danmarks Kano og Kajakforbund), Torben Hviid (Naturstyrelsen Storstrøm), Rolf Hoelgaard (sekretariatet, Vordingborg Kommune), Jette Stauner (sekretariatet, Vordingborg Kommune), Mads Brinck Lillelund (referent, Vordingborg Kommune).

Afbud: Bo Manderup (næstformand, Vordingborg Kommune), Dansk Ornitologisk Forening (Flemming Pagh Jensen og supp. Bo Kayser), Muséet Sydøstdanmark (Nanna Holm og supp. Kristoffer Buck Petersen).

Referat

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

2. Godkendelse af referatet fra mødet i Miljørådet d. 8. marts 2021

Referatet blev godkendt.

Det blev også besluttet at sekretariatet fremover udsender referatet med 14 dages frist til at kommentere, hvorefter referatet gøres endeligt.

3. Kort præsentation

Alle præsenterede sig med navn og tilhørsforhold.

4. Orientering om § 17, stk. 4-udvalget vedr. natur

Formand for § 17, stk. 4-udvalget, og kommunalbestyrelsesmedlem, Daniel Irvold præsenterede udvalgets arbejde.

./.. Sekretariatet uddelte en trykt version af rapporten på mødet, og den kan også findes her:
<https://dagsordner.vordingborg.dk/vis/pdf/bilag/5f5c304b-ecae-4715-bb41-47f68ae10ae4/?redirectDirectlyToPdf=false>

Kommunalbestyrelsen har godkendt rapporten og dens anbefalinger på kommunalbestyrelsesmøde den 22. september 2021.

Udvalgets arbejde skal bidrage til implementering og udvikling af Vordingborg Kommunes Natur- og Miljøpolitik, Plan for Grøn Omstilling, Unesco Biosfære Møn og indholdet af Grønt Danmarkskort.

Daniel pegede på der skal være mere og bedre natur i kommunen. Vi har allerede kvalitetsnatur, men det skal forsøges at binde naturen sammen, og dermed også gøre den mere robust over for ydre påvirkninger. Benyttelse og beskyttelse skal kunne gå hånd i hånd.

Samtidig skal nye tiltag indpasses i det arbejde der allerede udføres mht. vandområdeplaner og Natura 2000-indsatser. Andre lovbestemte opgaver såsom klimasikring og etablering af regnvandsbassiner. Og også specielle lokale forhold som f.eks. sikring af brakvandsgedders yngleområder, som kan spille sammen med mange af de andre initiativer.

Det er vigtigt for udvalget at der for private arealer indgås frivillige aftaler.

Daniel afsluttede med at fortælle at målet er at Vordingborg skal være Danmarks grønneste kommune.

./.. Til referatet vedlægges Daniels præsentation.

Herefter var der en drøftelse af nogle af mulighederne.

Henrik mindede om at hegning og store dyr, der skal græsse, kan give problemer for de besøgende. Især hvis der anvendes moderdyr der kælver, hvor besøgende kommer imellem ko og kalv. Henrik opfordrede også til ikke at anvende hingste, af hensyn til ryttere, og til ikke at anvende tyre, da de kan blive aggressive. Nicolaj pegede på der også skulle være økonomi i afgræsning med dyr, og at der skal tages dette hensyn.

Ditte pegede på at flere turister på Møn vil kræve der etableres mere natur, så presset (slitage m.m.) på naturarealerne ikke bliver for stort. Her kunne Torben fortælle, at Ulvshale-Nyord er foreslået som naturnationalpark, selv om området kun er omkring 300 ha. Områderne er egentlig tænkt som at være minimum 1.000 ha.

Der var enighed om at udvalgets arbejde er brugbart og vigtigt, og at det vil være godt at få bundet naturen sammen, gjort den mere robust, og få udtaget lavbundsarealer af landbrugsdriften til glæde for benyttelsen og beskyttelsen af naturen.

Else-Marie mindede om at arbejdet med at skabe mere natur i kommunen jf. rapportens anbefalinger skal følges to gange årligt af Miljørådet samt Udvalget for Klima og Miljø (forår og efterår), og lægges op i Kommunalbestyrelsen en gang årligt om foråret.

Afslutningsvist takkede Else-Marie for oplægget, og sagde til miljørådets medlemmer, at yderligere tanker eller bemærkninger er velkomne, og kan sendes til sekretariatet.

5. Tag temperaturen på naturen i Vordingborg Kommune 2021

Else-Marie fortalte at konferencen i maj 2021 var en opfølgning på den konference der blev afholdt i 2011.

./. Sekretariatet uddelte en trykt version af rapporten på mødet, og den kan også findes her: <https://www.vordingborg.dk/milj%C3%B8r%C3%A5det/rapporter/tag-temperaturen-pa-naturen-2021/>

Nicolaj pegede på at landbrugspakken, som lige er politisk besluttet af Folketinget, formentlig vil give muligheder for støtteordninger til udtagning af landbrugsjord, som kan bruges til at skabe mere natur.

Torben spurgte ind til søjlen på side 16 i rapporten for overdrev, der arealmæssigt går tilbage i 2010. Det er lidt underligt. Sekretariatet fik til opgave at undersøge dette til næste møde.

Ditte spurgte til kystvandenes tilstand. Rapporten indeholdt en oversigt over basisanalysen 2015-2021 på side 22 som er svær at læse. Link til oversigten er efter mødet fundet: <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv2-bek-2019>. Den nye basisanalyse for vandområdeplaner 2021-2027 medtager ikke kystvandene.

Else-Marie fortalte om KIMO, som er kommunernes internationale miljøorganisation, der er et uafhængigt miljøsamarbejde, der repræsenterer kystsamfund i spørgsmål om havmiljøforurening (<https://www.kimointernational.org/networks/denmark/>).

Er der nogle af Miljørådets medlemmer som har yderligere tanker eller bemærkninger, så er de velkomne til at sende dem til sekretariatet.

6. Oplæg om Biosfære Møn

Katrine Ohm Dietrich er biosfærekoordinator på MØN UNESCO BIOSFÆRE OMRÅDE. Katrine fortalte om tankerne bag Møn Biosfære.

Konceptet skaber retning i forhold til et områdes udvikling. Der er forskellige krav til et biosfære-område:

- der skal være steder med unik natur
- ske en bevarelse (af natur)
- igangsættes læring og forskning
- ske en udvikling (af mennesker og natur)
- være økonomisk udvikling (både sociokulturelt og miljømæssigt bæredygtigt)

Der er 3 vigtige områder som skal balanceres:

1. Natur, miljø & klima
2. Erhverv & turisme
3. Lokalbefolkning & kultur

./. Katrines præsentation vedlægges referatet.

En lang række initiativer understøtter Møn som biosfære-område: Ambassadørkursus, Biosfære Erhvervsnetværk, Bæredygtig turismestrategi, Beskyttelse af truede dyrearter, Beskyttelse af Vilde bier, Biodiversitetssøer, Biosphere for Baltic, CATCH beskyttelse af Brakvandsgedder, Vilde vejkanter, Lokale produkter, Produktions af ålegræs, Dark Sky informationskampagner & events m.fl.

På længere sigt vil der arbejdes på mulighederne for at inkludere hele kommunen i biosfære-området. Nicolaj spurgte hvad det ville betyde, hvis hele kommunen inkluderes. Katrine og Rolf fortalte at det ikke giver særlige restriktioner, eller kræver ny lovgivning at være biosfære-område.

Johnny pegede på at det er vigtigt at grundejerne inddrages. Katrine kunne fortælle at der i dag er omkring 130 aktører, som er involverede i biosfære på en eller anden måde, men ville overveje om grundejere kan aktiveres, orienteres og involveres yderligere.

Der blev også talt om at der måske kunne afholdes en konference om biosfære Møn, for at udbrede kendskabet til konceptet.

Else-Marie takkede for oplægget.

7. Uddelingen af Natur- og Miljøprisen 2021

Else-Marie fortalte om uddelingen af Natur- og Miljøprisen 2020 den 10. september 2021, hvor den blev uddelt for 3. gang. Pga. covid-19-situationen blev uddelingen skubbet fra primo 2021. Prisen gik til Per Stadel Nielsen og Jørn Bittcher for deres bevaringsarbejde med den sortplettede blåfugl på Møn. Kåre Fog for hans arbejde med at bevare løvfrøen i Sydsjælland. I borgmesterens tale til prisvinderne, fortalte han at visionen for Vordingborg Kommune er at den skal være Danmarks grønneste naturkommune.

Vi forventer at uddele prisen for 2021 i januar 2022, og derfor bedes alle overveje mulige kandidater, der kan indstilles til prisen. Send jeres forslag til Mads. Tidligere indstillede kandidater vil også indgå i valget af vinderen 2021.

Udvalget der 1. behandler de indkomne forslag består af: Else-Marie Langballe Sørensen, Jesper Øbo Johansen og Mads Brinck Lillelund samt 1 mere fra Miljørådet. Sekretariatet skriver rundt for at finde en mere.

Om kort tid vil der udgå en nyhed, hvor vi annoncerer efter kandidater med indstillingsfrist 15. november. Udvalget skal kigge på de indstillede, og valget træffes på næste miljørådsmøde.

8. Gensidig orientering

- Budget 2022 v/ *Else-Marie Langballe Sørensen, Vordingborg Kommune*
  - Budgettet forventes at blive vedtaget onsdag den 13. oktober 2021. Hvis det vedtages i sin nuværende form, vil der blive afsat 1 ÅV til "grønne hænder", som også inkluderer at kigge på § 17, stk. 4-udvalgets anbefalinger til mere natur. Der afsættes også midler til at samle information på en hjemmeside om vilde Vordingborg, til kreative stier og midler til at sløjfe gamle vandboringer, der ikke længere er i brug.

- Ørslev Folkeskov v/ *Else-Marie Langballe Sørensen, Vordingborg Kommune*
  - Skoven blev indviet den 5. september 2021 med god tilslutning fra lokale.
  - Ditte fortalte om "Growing Trees", som gerne vil involveres i skovrejsning. De giver træerne, og også noget af den efterfølgende renholdelse.
- Besøg af Miljøministeren 4. oktober 2021 på Trellemarken v/ *Else-Marie Langballe Sørensen, Vordingborg Kommune*
  - Ministeren så på "vilde tiltag" på Trellemarken sammen med bl.a. Borgmester Michael Smed og Else-Marie, og fik selv prøvet at slå med le. Pressemeddelelse blev uddelt på mødet.
- Fredning af Kirkeskoven v/ *Else-Marie Langballe Sørensen, Vordingborg Kommune*
  - Else-Marie har deltaget i møde med involverede parter. Det tyder på fredningen snart kommer, måske endda før jul.
- Nyt netværk for cykelturisme i Vordingborg, Faxe og Stevns i regi af Dansk Kyst- og Naturturisme v/ *Jette Stauner, Vordingborg Kommune*
  - Vordingborg er kommet igennem "et nåleøjeblik" med sin deltagelse i pilotprojektet. Alle syntes det lød spændende, og Jette inviteres til et kommende miljørådsmøde når der er mere at fortælle.
  - Jesper fortalte han syntes der var mange forskellige ruter og stier, og Jette kunne oplyse at noget af arbejdet netop fokuserer på at samle ruterne. Henrik spurgte om Friluftsrådet var med. Efter mødet er det konstateret at Friluftsrådet støtter projektet med 5 mio.kr.
  - Læs evt. mere på www.knudepunkter.nu
- Natur - og vildtreservat ved Omø Stålgrunde v/ *Johnny Andersen, Danmarks Jægerforbund*
  - Havområdet ved Omø Stålgrunde er et vitalt levested for en lang række havfugle og dykænder. Staten har peget på området som nyt fuglebeskyttelsesområde, mens Jægerforbundet gerne ser det udpeget som reservat også. Området har også været overvejet som sted for en vindmøllepark. Vildtforvaltningsrådet bakker DJ's idé op, så derfor arbejdes der videre med den.
- Nyt klubhus v/ *Tommy Clausen, Danmarks Sportsfiskerforbund*
  - Lokalafdelingen Storstrømmen har fået nyt klubhus på Madsnedø.
- Ny naturplejegruppe v/ *Ditte Laurup Larsen, Danmarks Naturfredningsforening*
  - En ny plejegruppe er på vej på Møn, hvor bl.a. H. C. Gravesen deltager. Fokus er på hornträger og rød skovlilje. Begge to er orkide-arter, og begge er sjældne i Danmark.
- Evt. ministerbesøg v/ *Torben Hviid, Naturstyrelsen Storstrøm*
  - Miljøministeren måske besøger Ulvshale-Nyord i forbindelse med forslaget om at området skal være nationalpark. Det bliver i uge 44 eller 45.

9. Evt., næste møde og møder i 2022

Jesper spurgte til kommunens rolle ved beskyttelsen af BNBO-områderne (drikkevandsindvinding). Rolf kunne oplyse at kommunen kan agere 'fødselshjælper', men at det ellers er en aftale der skal indgås mellem vandværket og den private lodsejer.

Det blev besluttet at næste møde afholdes både som møde og ekskursion. Datoen blev fastlagt til den 22. november. Sekretariatet fik til opgave at se på mødetidspunkt, og i øvrigt udarbejde et program med først møde, og efterfølgende ekskursion omkring dark sky Møn-konceptet.

Nærmere information følger. Else-Marie bad om at hele Udvalget for Klima og Miljø inviteres med.

Sekretariatet fastsætter mødedatoer for 2022. Der ønskes fortsat 2 møder og 1 ekskursion halvårligt.